UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXCI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

ultimũ dubiũ, an bona emphyteotica per dictũ Maynardũ, & filios ſuos à communitate Conſilicis acquiſita ſint cõicanda, & ſocietati applicanda, omiſſis al-
42 legationibus hinc inde, cõcludendũ eſt, ꝙ † aut inter ipſos fratres tpe acquiſitionis, & inueſtituræ nõ eſt, ſeu non fuit ſocietas oĩum bonorum, & tunc emphyteoſis, quæ eſt eccleſiaſtica, non eſt cõicanda, ſed ſolũ fructus, durãte cõione, ut eſt tex. in c. 1. §. 1. de duobus fratribus. de nouo benefi. inueſti. ibiq; Bal. & moder. Aut inter ipſos erat ſocietas ẽt oĩum bonorũ, & idẽ dđm eſt, ut uolunt doct. cõiter, & maximè do. Preposi. Mediol. in d. c. 1. §. 1. & Alex. in conſi. 48. col. 2. in 3. uol. & quãuis ille tex. ĩ d. c. 1. §. 1. loquatur in feudo, tamen idẽ dicendũ eſt ẽt per illum in emphyteoſi eccleſiæ propter rõnẽ ibi expreſſam, quę in emphyteoſi quoque eccleſiæ locũ habet, uidelicet ne fortè dominus inuitus aliũ, quã quẽ uoluerit, uaſallum, ſeu em-
43 phyteotã acquirat; & † ubi eadẽ rõ militat, idẽ eſt in emphyteoſi eccleſiæ, qđ eſt in feudo, ut per Alex. poſt Bar. in l. ſi patroni. ff. ad Trebel. in l. ẽt. ff. ſolu. matr. in l. ut iuriſiurandi. §. ſi liberi. ff. de oper. liber. Alex. poſt Bar. & alios in l. ſi mihi. & Titio. col. 4. de uerbo. obli. & Imol. in c. potuit. col. 28. de locato. cum ſimilib. Præterea ſecundũ ea, quæ in puncto præſupponũtur, hęc bona emphyteotica ſunt quædã bona, de quibus cõitas Cõſilicis fuit ab epiſcopo inueſtita, & quæ poſtea inter hoĩes cõitatis æqualiter in capita diuiduntur, & in hmõi diuiſione fuit de his bonis certa portio Maynardo aſſignata, tantundẽ Theodoro, & eadẽ portio ſingulis filijs Maynardi: unde quãuis ea, quæ fuerunt ab ipſis fratribus acquiſita, eſſent cõicanda, & ſocietati acquirẽda, præſuppoſito inter eos eſſe ſocietatem omnium bonorũ arg. l. 1. & l. coiri. ff. pro ſocio. cũ ſi-
44 milibus, tñ † id, qđ fuit filijs ipſorum ſociorũ mediãte eorũ perſona acquiſitum, non acquiritur ſocietati nec cõe eſſe dicitur, ſed eſt ipſorũ filiorũ, ſi ex cauſa aduentitia fuit illis acquiſitũ, qm̃ acquiſitũ per filios ſociorum acquiritur ſocietati ſolum, quãdo id parentibus ſociis acquiritur, nã quicquid ſocius oĩum bonorũ ex pſona filij licitè lucratur, ſocio cõfert. l. cum duobus. §. ſociũ. ff. pro ſocio. & habetur per Præpoſ. Medio. in d. c. 1. §. 1. Ex quibus infertur, ꝙ cũ in terminis noſtris filij Maynardi pro eorũ capitibus partem dictorũ bonorũ acquiſiuerint, ea non dñr acquiri patri ſuo Maynardo niſi quoad uſumfructũ. l. fi. C. de bonis, quæ lib. & p doct. in d. c. 1. §. 1. ergo dicta bona ſolũ quoad fructus, durãte ſocietate, cõia eſſe debẽt. Et ita ſuper his tribus dubijs dico, & cõſulo, ſup quibus arbitrorũ partes erũt, & eſſe debebunt in arbitrando, ꝙ ſi Maynardus dotes filiabus ſuis de bonis cõibus dedit, inſcio, & nõ conſentiente, ſed ꝯdicente Theodoro, dotes illę parti ipſius Maynardi, & nõ ſocietati ſũt imputandæ, ſecus ſi dotes datæ fuerũt, ſciente, & conſentiente, uel ſaltẽ non ꝯdicente dicto Theodoro, q̃a tunc dotes ſunt ſocietati imputandæ, & facta diuiſione, uel illa imminẽte, Theodorus nõ põt filias ſuas de communi dotare. Itẽ bona emphyteotica ẽt non ſunt, niſi modo prædicto, cõmunicanda. Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Societatis diuiſio ex morte ſocij, ex renunciatione, & ſeparata negotiatione, ac ex diutina poſſeſſione, & detentione rerum communium pro diuiſo arguitur.*
2 *Præſcriptionis exceptio eſt exceptio litis finitę, & impedit litis ingreſſum, ſicut exceptio rei iudicatæ.*
3 *Præſcribendi iuſta cauſa, iuſtusque titulus ex diuiſione cauſatur.*
4 *Bona fides ex titulo præſumitur.*
5 *Redditio rationis adminiſtrationis à ſocio, qui adminiſtrauit, ſingulo anno, & quolibet tempore, durante ſocietate, peti poteſt, & quomodo hoc procedat, num. 31.*
6 *Lucri, & damni computatio non in fine adminiſtrationis ... no in annum inſpici debet.*
7 *Actio omnis perſonalis ſpatio triginta annorum tollitur ... alio minori, num. 28.*
8 *De inſtitoris ſui facto, & adminiſtratione quis tenetur.*
9 *Socij duo ſimul adminiſtrantes an ex quadam tacita ... penſatione à redditione rationum liberati dicãtur ... que rationem per ſe adminiſtratorum reddere tenean... 11. & 33. ubi hoc declaratur, & num. 39.*
10 *Rationes reddere quis ulterius non cogitur, quando ... etiam ſi per errorem abſque culpa, & fraude ... tum; & an hoc ſit uerum, nu. 38. & 42.*
12 *Ex diuiſione ſocietatis, taciturnitate, ac ex diut... rum communium pro diuiſo per annos decem, ... miniſtrationis reddita prę ſumitur: & an hoc ...*
13 *Adminiſtrator quilibet rei alienæ, ſeu communis ... tione rationem adminiſtrationis ſuæ reddere ... poteſt.*
14 *Socius, & quilibet alius adminiſtrator, qui ſemel ... rius, & non plenè rationem adminiſtrationis reddi... denuo illam integraliter cum reliquorum ſolutione ...*
15 *Maximè ſi in redditione rationis fraus, & deceptio ... Etiam ſi cũ iuramento fuiſſet generaliter ab omnibus ... que liberatus nu. 27.*
16 *Adminiſtrator reddens rationem, & non ſoluens reliqua ... de, & dolo eſſe dicitur.*
17 *Deceptio re ipſa æquiparatur dolo.*
18 *Adminiſtrator ex quibus in dolo, & fraude eſſe cenſeatur.*
19 *Adminiſtrans rationem debens reddere, quid probare ...*
20 *Adminiſtrator non eſt à reddenda ratione liberatus, ſi ... & ſimpliciter aſſerat ſe tantum expendidiſſe, tantum ... piſſe, & lucratum fuiſſe.*
21 *Adminiſtrator, qui rationem reddere tenetur, non excuſatur ... cens, ſe libros non habere, uel amiſiſſe, eique non creditur ... amiſſionem probet.*
22 *Redditio generalis rationum inter ſocios qua actione petatur.*
23 *Actio pro ſocio ad generalem rationum redditionem ſolum ... ſocietate competit.*
24 *Redditio generalis rationum quando durante officio, & admini... ſtratione peti poſſit, & quando non, & nu. 32.*
25 *Actio pro ſocio eſt perſonalis, uitamque annorum 30. habet ... numer. 28.*
26 *Adminiſtrator reliqua penes ſe habere p̃ſumitur, niſi aliud ...*
29 *Præſumptio decem annorum quando, & cui noceat.*
30 *Præſcriptionis exceptio ut præiudicet, quid requiratur.*
31 *Actio pro ſocio ad quid, & quando, & quomodo detur, & competat.*
34 *L. ſi ambo. ff. de compenſa. declaratur.*
35 *In reddenda ratione adminiſtrationis quis teneatur ad librorum ... exhibitionem, & ad reliquorum ſolutionem.*
36 *Teſti familiari, famulo, & domeſtico fides non adhibetur.*
37 *Rationem quis reddat ſolum prout in mero facto, & non ... dando conſiſtit.*
38 *Rationes ut dicantur redditæ, quid requiritur.*
39 *Pau. de Caſt. in conſi. 126. lib. 2. declaratur.*
41 *Rationum redditio ut ex diuturnitate temporis remiſſa p... tur, quid requiritur.*
42 *A redditione rõnis ex ſola reliquorũ ſolutione quis ...*
43 *In redditione rationum quæ ueniant, & comprehendantur ... mero 47.*
44 *Iuramentum in litem ſocio contra ſocium, & adminiſtratorem ... eſt in fraude, uel rationes reddere denegat, ad intereſſe defertur.*
45 *In redditione rationis per ſocium alteri ſocio facienda lucrum ... induſtria, & labore ſuo factum cum dolo, culpa, & neglige... tia eiuſdem non compenſatur.*
46 *Adminiſtratori dilationes congruæ ad reddendas rationes ... dandę.*
47 *Redditio rationum quæ, & quot principaliter in ſe continet.*
48 *Locupletatus qui ex induſtria, proſperaq; fortuna ſua ... Quod limitatur num. ſequen. uſque ad finem conſilij.*

49 Socius

Socius, uel alius adminiſtrans, ad cuius manus pecuniæ ſocietatis, & aliæ per eum adminiſtrata perueniebant, locupletior factus, ex illis in dubio cenſetur locupletatus, maximè ſi antea non erat ſolitus aliquid lucrari, & vix familiam ſuam lucris ſuæ induſtriæ, & redditibus bonorum ſuorum alere poterat.

50 Dicens, aliunde ſe fuiſſe lucratum, & locupletatum, probare debet.

Quæ autem perdere quis ex negotiationibus, & mercibus præſumitur.

Quæ ſtatus ex quibus quis ſit, quomodo iudex ueriſimiliter poteſt arbitrari.

Frater ſolus adminiſtrans bona ſibi communia inter alios fratres, inter quos tacita ſocietas contracta eſſet, & plura bona proprio nomine emens quando pecunia communi emiſſe cenſeatur, & ut inter alios fratres communicanda, & diuidenda.

54 Adminiſtrator præſumitur lucratus ex bonis, quæ adminiſtrauit.

55 Socius ſuo nomine proprio aliquid emens tenetur illud communicare, quando ſocij nomine communi emere ſunt ſoliti.

Emens proprio nomine de pecunia, quæ præſumitur communis, cenſetur eſſe in dolo.

57 Mulier quando ex bonis mariti lucrata, & acquiſiuiſſe præſumatur, & quando aliunde.

58 Adminiſtrator reipublicæ quando ex publicis pecuniis ditatus præſumatur.

59 Tutor quando ex pecuniis pupilli acquiſiuiße, & locupletatus præſumatur, & quando non.

EPITOME.

Socius, qui adminiſtrauit, & ad cuius manus bona, & pecuniæ omnes ſocietatis peruenerunt, fini ta ſocietate, & facta quadam ſimplici diuiſione, ac bonorum quorundam cõmunium aſſignatione unicuique pro parte ſua, ſi de mala, & non plena rationis conuentione, & redditione, ac de læſione, & deceptio ne conueniretur, etiam poſt annos 15. & 20. & ultra, nõ tamen elapſis annis triginta à die finitæ ſocietatis, actione pro ſocio tenetur, & ad redendam generalem rationem adminiſtrationis cogi poteſt, quãuis etiam alius quoque ſocius aliqua, ſed leuia, & abſque eo, qđ quicquid ad eius manus peruenerit, adminiſtrauerit. Et ex eo, quod tempore finitæ ſocietatis, & diuiſio facta, ipſe quædam bona communia alteri ſocio pro eius parte aſſignauerit, & quædam, illo præſente, & conſentiente, apud ſe pro parte retinuerit, eaq́; ſic pro diuiſo per longum tempus tenuerint, & poſſederint, atque tacuerint, non cenſetur rationem adminiſtrationis ſufficienter, & legitimè reddidiſſe: & qualiter ratio adminiſtrationis reddi debeat ad hoc, ut quis ab onere liberatus dicatur.

Et locupletior factus cẽſetur in dubio ex pecuniis, & bonis dictæ ſocietatis, quæ ad eius manus peruenerunt, locupletatus, ſi ante contractam ſocietatem nõ erat ſolitus aliquid lucrari, & lucris ſuæ induſtriæ, ac redditibus bonorum ſuorum uix familiam ſuam regere, & alere poterat.

CONSILIVM CXCI.

IN cauſa uertente inter Magnificum equitem, & I. V. doctorem do. Ioannem Baptiſtam Boſium agentem ex una, & Ambroſium Venturam reum conuentum ex altera, plura ſunt diſcutienda, primum eſt, præſuppoſita ſocietate plurium rerum, & negotiationum inter olim Petrumfranciſcum patrem dicti dominis Ioannis Baptiſtæ, & ſucceſſiue inter ipſum do. Ioan. Baptiſtam ex una, & præfatum Ambroſium ex alia, prout de dicta ſocietate plenè ex deductis in proceſſu tàm per confeſſionem utriuſque partis, quàm ex dictis plurium, & ferè omnium teſtium hinc inde examinatorum, nec non ex quodam diuiſionis inſtrumento inter ipſas partes facto probatũ fuit, ac ẽt p̃ſuppoſita

1 dictæ ſocietatis diuiſione† tum ex morte dicti Petrifranciſci iam diu defuncti, iuxta l. uerũ. in fi. & l. actione. §. morte. cum ſimilibus. ff. pro ſocio. tum ex uolũtate, hoc eſt renunciatione, & ſeparata negotiatione, iuxta d. l. uerum. in fi. cum l. ſequen. tum etiam ex diutina poſſeſſione, & rerum cõmunium pro diuiſo detentione ad not. per gl. cõmuniter approbatam in l. penul. C. communi diuid. an dictus do. Ioan. Baptiſta poſſit cõtra dictũ Ambroſium agere, & ipſum actione pro ſocio cogere ad reddendam rationem adminiſtrationis, & ad reliquorum ſolutionem: & poſito, ꝙ ſic, uidẽdum eſt ſecũdo, qualiter redditio rationis ſit facienda ad hoc, ut Ambroſius dicatur ab hoc onere liberatus: & an ex eo, ꝙ Ambroſius tempore diuiſionis inter eum, & ipſum do. Io. Baptiſtam factæ bona nonnulla cõmunia do. Ioan. Baptiſtæ pro eius parte aſſignauit, quorum partem do. Ioan. Baptiſta eidẽ Ambroſio uendidit, & quamplura alia bona Ambroſius penes ſe pro parte ſua, præſente, & cõſentiẽte do. Ioan. Baptiſta, retinuit, ipſe Ambroſius cenſeatur ſufficienter, & legitimè rationẽ adminiſtrationis reddidiſſe. Tertio an ſocius, qui ante contractam ſocietatẽ erat pauper, & uix ex bonis, quæ habebat, & ex induſtria, ac labore ipſius, totiusq́; familiæ poterat, deductis expenſis, ſe, & familiam ſuam nutrire, & alere, & qui ante ſocietatẽ nihil ex eius bonis, eiusq́; induſtria ſuperlucratus fuerat, in dubio ex bonis cõibus, & ex lucris ſocietatis diues effectus, & acquiſiuiſſe p̃ſumatur, præſuppoſito, ueluti per omnes ferè teſtes, & præcipuè per teſtes pro parte do. Ioan. Baptiſtæ examinatos ꝓbatũ fuit, ꝙ Ambroſius eſſet ille, q̃ ſolus magna negotia ſocietatis exerceret, & adminiſtraret emendo, uendẽdo, pecunias exigẽdo, & exactas retinẽdo, domũq́; ſuã abſque numeratione ad eius libitũ exportando, tàm uiuẽte patre dicti do. Ioan. Baptiſtæ, q̃ poſt eius mortẽ, quãuis probatũ fuerit, patrem dicti do. Ioan. Baptiſtæ ipſum quoq; adminiſtraſſe, ſed leuia quædã, puta reſidendo in officina, & apotheca, ac leuia aliqua tãtũ, & modici ualoris uendẽdo, bonaq́; cõia cuſtodiendo, prout famuli quodãmodo facere conſueuerunt, & pecunias eorum, quæ uendebat, in capſa, & arca cõi apponendo, & proiiciendo, illas nõ aliter extrahendo, nec accipiẽdo, nec exportãdo: & præſuppoſito ẽt, ut fuit probatũ, ꝙ durante ſocietate per annos 20. ſeu 25. & ultra, ueluti ex cõfeſſione partis aduerſæ, ac ẽt ex depoſitionibus plurium teſtium apparet, ſocij ſingulis annis ex bonis, & negociationibus cõmunibus libras mille ad minus, & quãdoq; & ſæpius libras millequingẽtas, deductis expenſis, fuerint ſuperlucrati, ut in proceſſu habetur. ¶ Venio ad primum dubium, in quo ad fauorem Ambroſij concludendum eſſe uidetur, ipſum non teneri nec ad aliquam rationum redditionem, nec ad aliquam reliquorum ſolutionem cogi poſſe, ex pluribus rationibus, & in primis, quia do. Ioan Baptiſtæ agẽti obſtat

2 exceptio p̃ſcriptionis, † quæ eſt exceptio litis finitæ, & ĩpedit litis ingreſſum, ſicut exceptio rei iudicatę, l. uſucapio. ibiq́; Paul. de Caſt. ff. pro ſuo. l. emptor, ibiq́; doct. C. de pręſcip. lon. temp. & Bal. in auth. niſi. C. de bon. mater. cum ſimilib. qđ aũt obſtet exceptio præſcriptionis apparet, nã à die diuiſionis factæ inter Ambroſium, & do. Ioan. Baptiſtã tàm per mortẽ patris, quàm per inſtrumentũ, ut dictũ eſt, elapſum fuit tempus decẽ, & quindecim annorum, & ultra, & ab illo tp̃e citra utraq; pars ſeparatĩ negotiationes ſuas geſſit, & pro diuiſo res aſſignatas poſſedit, ergo ipſi do. Ioan. Baptiſtæ agẽti obſtat exceptio præſcriptio-

3 nis decem annorum, & ultra cũ titulo, quia † ex diuiſione iuſta cauſa, iuſtusq́; titulus p̃ſcribẽdi cauſatur. l. ſi ancillã. §. ſi pater. & ibi gl. ff. pro ſuo. & l. cũ ſolus. ff.

de

de uſucap.cũ glo. & ꝯñr præſcriptio cũ bona fide pro
4 ceſſit,quia † ex titulo bona fides præſumitur.l.pen.C. de euictio.& plenè habetur in l.celſus.ff.de uſucap.in ç.ſi diligenti.de præſcrip. per Alex.in conſi. 134. vol. 2.in penul.col.incip. In cauſa, & lite. & not.per gl. in l.ſuper longi.C. de præſcrip.lon. temp. & non modo obſtat præſcriptio decẽ, & uiginti annorum, ſed etiã
5 triginta,& ultra, qñ † cũ ſocius poſſit ſingulo anno, durante ſocietate, petere à ſocio, qui adminiſtrauit, ut rationem adminiſtrationis reddat, ut dicit Barto. in l.mutius. ff. pro ſocio. inquiens, ꝙ redditio rationis quolibet tempore peti poteſt. & idẽ Bat.in l.ſi ne-
6 gotia.ff.de nego.geſtis.per illũ tex.dicit, ꝙ † computatio lucri,& damni non in fine adminiſtrationis,ſed de anno in annũ inſpici debet, & habetur per Bart. & Ang.in l.neminem.C.de ſuſcepto.lib.10. & in l.2. C. de naufra.lib.11.& per Roma.in conſi.168.incip.circa primum.in ulti.col.& à tempore,quo ſocietas cõtracta fuit,& ſic à tẽpore,quo redditio rationis ab ipſo Ambroſio peti potuit,elapſi fuerunt anni 30.40.& ultra, prout ex deductis in proceſſu manifeſtè colligi poteſt, tam ex cõfeſſione dicti Ambroſij,quàm ex dictis teſtium examinatorum: nã Ambroſius reſpondẽdo poſitionibus fatetur,ſocietatem cum patre do.Io. Baptiſtæ durauiſſe annos 20. & per aliquos teſtes probatur de annis 25. & per aliquos de annis 28. & poſt mortẽ dicti patris durauit per unũ annũ,& ultra,deinde facta fuit diuiſio, iam ſunt anni quindecim, & ultra,ex quibus ſimul iunctis conſtat tẽpus 40. annorũ, uel ſaltẽ 30.effluxiſſe,ergo ipſi do.Ioan.Baptiſtæ agẽ-
7 ti obſtat præſcriptio 30.annorum,† quo temporis ſpatio tollitur omnis actio perſonalis. l. ſicut in rẽ. cum ſimil.C.de præſcrip.30. anno. & faciunt not. per glo. in ſimili.in l.ſi aquam.C.de ſeruit.& aqua. ¶Secũdo ex quo cõſtat utrunque ſocium negotiationes ſocietatis adminiſtraſſe,& exercuiſſe,ut probatum fuit per omnes ferè teſtes utriuſq; partis,qui in dictis ſuis concludunt tam Petrum Franciſcũ patrem do. Ioan. Baptiſtæ, quàm Ambroſium, & poſt mortem dicti Petrifranciſci ipſum dominum Ioan.Baptiſtã mediante
8 quodã ſuo inſtitore exercuiſſe, & adminiſtraſſe, † de cuius inſtitoris facto, & adminiſtratione do.Io.Baptiſta tenetur,ut eſt tex.in l.de illo.in fi.ff. pro ſocio. & ꝑ
9 totum maximè in l.1.ff.de inſtito.ſequitur, † ꝙ utraque pars uidelicet altera alteri ad redditionẽ rationũ teneri deberet; & conſequenter ex quadam tacita, & mutua cõpenſatione hæ actiones debẽt dici ſublatæ, ut inter ipſos ſocios,qui ſimul adminiſtrarunt, rationis redditio peti non poſſit, quia culpa, & negligẽtia unius cũ culpa,& negligentia alterius,& dolus unius cũ dolo alterius cõpenſatur,& ideò ſi alter ex re communi aliquid præceperit, alter tãtũ negligentiã exhibuerit,quæ eadẽ quantitate æſtimatur, cõpenſatio facta uidetur,& ipſo iure inuicem liberatio cõpetit: ita in terminis ait iureconſultus in l.ſi ambo. ff. de compenſat.& in ſimili facit id,quod uoluit Bar.& Alex.in l.1.§.1.ff.ſi quadru.pauper.feciſſe dicatur.de duobus, qui ſe inuicem percuſſerunt,nec apparet,quis primo percuſſerit, ꝙ pax non intelligatur rupta, quia paria delicta mutua cõpenſatione tolluntur. l. uiro cũ ma-
10. teria.ff.de ſolutio. ¶Tertio † cũ reddere rationes nihil aliud ſit,quã reliqua ſoluere, ſi abſq; fraude,& culpa minus fuerit ſolutũ, ſed potius ex errore, nõ eſt qs ulterius ad redditionẽ rationum cogendus, quia ad hoc,ut conditio de reddendis rationibus adimpleta, illique ſatisfactum dicatur, ſufficit, reliqua fuiſſe ſoluta, ẽt ſi abſq; culpa,& fraude minus fuerit ſolutum, ut eſt caſus not.in l.quamuis.ff.de condi.& demon.ſed, ut in inſtrumẽto diuiſionis inter ipſum do. Io. Baptiſtã, & dictũ Ambroſium facto cõtinetur, reliqua per

Ambroſiũ fuerunt do. Ioan.Baptiſtę ſoluta, ergo rationes amplius non ſunt reddendæ, nec reuidendæ, quamuis ex errore dicti Ambroſij minus fuerit ſolutum,non autem ex eius fraude, & culpa, quia dolus & fraus non præſumitur,niſi probetur.l.dolum.C. de
11 dolo. ¶Quarto pro hac parte facit id, † quod notat Paul.de Caſtr.in conſi.149.aliàs in cõſi.126.in nouis lib.2.incip.non ſequendo ordinem &c.ubi uidetur in terminis noſtris ad fauorẽ Ambroſij cõſulere, non teneri de geſtis, & adminiſtratis ante diuiſionem rationẽ adminiſtrationis reddere, qñ in caſu Pauli de Caſt. rei conuenti ſuper redditione rationis adminiſtrationis legitimè probarunt patrem ſuum, & pariter cũ patre ipſorũ agentiũ adminiſtraſſe, ꝑ ſequitur, ꝙ alter alterũ nõ cenſetur præpoſuiſſe, ſed quilibet per ſe,& pro parte,quã in ſocietate pro indiuiſo habebat, non nomine conſocij, uel pariter ſimul adminiſtraſſe cenſetur. Alter igitur ab altero non poteſt petere ſibi rationẽ generalẽ adminiſtrationis reddendi,quia ab eo,qui meo nomine nõ adminiſtrauit, ſed ſuo, non poſſum petere, ut mihi rationẽ reddat, ſed ab eo, qui nomine uel alieno, uel cõmuni geſſit. l. 1.§.officio.& l.quædam.in prin.ff. de eden. cum ſimil. & de hoc uidetur caſus clarus. in l.actus. ff.de adminiſt. tut.ibi actus ſui rationẽ curatorem concuratori reddere nõ eſſe cõpellendũ, ſed niſi cũ eo adminiſtrationẽ cõmunicet, aut ſi non ex fide curã gerat, ſuſpectum poſtulari poſſe. Nã qua ratione unus poſſet ab altero petere, ſimiliter alter ab illo. Et ideò iure cuiuſdã tacitæ compenſationis alter ab altero liber à reddẽdo rationes eſſe debet, argumẽto l.unum ex familia. §. ſi
12 ſi uno.in fi.ff.de lega.2.& d.l.ſi ambo.Præterea † cum iam fuerint elapſi anni 16.quibus diuiſio ſocietatis facta fuit, & ſinguli pro diuiſo res communes poſſederint, nec interim unquã rationẽ reddi petitũ fuerit, credendũ, ſeu pæſumendũ eſt, ꝙ taciturnitate tanti tẽporis, & ratione ſocietatis, q̃ eſt quædã fraternitas. l.uerum.in prin.ff.pro ſocio.omnia in dicta ſocietate hinc inde fuerint inter ipſos olim ſocios terminata, ac ẽt ratio hinc inde reddita, quia non eſt credendũ ipſos tanto tẽpore tacuiſſe,uel inter ſe diuiſionẽ feciſſe, q̃ non ſolet fieri, niſi ſuper certis,& indubitatis, argum.l.1.ff.famil.herciſ. & prædicta probantur, argumento l.procula.ff.de probatio. ita dicit Pau.de Caſt. in d.cõſi.cuius dicta ad fauorẽ Ambroſij melius, quã faciant, non poſſent facere. ¶Sed tamen, his non obſtantibus, contrariã opinionẽ arbitror eſſe ueriorẽ, ꝙ Ambroſius ad reddendã rationẽ ſuæ adminiſtrationis,& ad ſoluendũ reliqua teneatur. Ad quod dicẽdũ
13 plura me inducunt,& in primis, nã † quilibet adminiſtrator rei alienę, ſeu cõmunis ex iuris diſpoſitione tenetur ſuæ uillicationis rationem reddere, iuxta illud redde rationẽ uillicationis tuę.c.qualiter,& quando il 2.de accuſat. & c. licet heli, de ſimon. ad hoc quiſq; adminiſtrator cogi poteſt, ut eſt tex.cũ not. per Bar.& alios in l.1.§.officio.ff. de tutel. & ratio. diſtrahen. ſiue ſit pater, qui bona filii adminiſtrauerit, ſiue mater, ſiue auia, ut uoluit Bal. in l. cũ oportet. §. ſed cum tacitas.C.de bonis, quæ lib. ſiue frater, qui ẽt uiuente patre bona profectitia adminiſtrauerit, Bal. in d.l.cũ oportet.§.1.ſiue ſit procurator.ut in l.procurator.ff.de liber.lega.ſiue ſit negotiorũ geſtor, ut in l. 2.ff.de nego.geſtis.ſiue ſit tutor, uel curator, ut in d.l. 1.§.officio. ſiue ſit ſocius, qui actione pro ſocio tenetur,& cogitur, ut eſt tex.in d.l.q̃dã.in prin.ff.de edẽ. & in d.l.ſi ambo.& ꝑſupponũt doct.cõiter Bart.Bal. Socce.& alij in l.uerũ.in fi.& in l.actione.§.nonnunquam. pro ſocio.& in d.l.tãdiu.C.eo.tit. Ange.in d.cõſ. in col.6.Roma.in conſi.114.in prin.Soci.in conſi. 24. in col.in conſi.212.in 3.col.in conſi.73.in conſi. 24. con-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

conſi.90.in antiquis.Soci.poſt Cuma.in l. quamuis.
ff.de condit.& demon.clem.2.§.illi ẽt. de religi.domi.
Ioan.de Imol.& do.Cardin. & infinita poſſent allegari,
ſed quia res in ſe eſt clariſſima,nõ expedit.At Ambro
ſius fuit ſocius, & ut præpoſitus ſocietati oẽs ſocieta-
tis negociationes adminiſtrauit, vt in proceſſu ap-
paret longo &c. ¶Secundo † in tantũ ſocius,ſeu quili-
bet alius adminiſtrator de geſtis per eũ rationem ad-
miniſtrationis reddere tenetur, ꝙ ſi ſemel illam red-
diderit, & non plenè,& cum alterius læſione, cogĩt
iterum illam à capite, & integraliter reddere cũ ſolu-
tione reliquorum, qa ratio,quæ nõ fuit plenè, legiti-
mè, & ſufficienter reddita,debet iterũ reddi,argum.l.
quoties.ff.qui ſatiſ.cog.& no.in l.1,C.de erro. calcu.Io.
And.Io.Mona.& Domin.de ſancto Gemin. in c.1.de
clem.appel.lib.6. Lapus, Ioan.de Imol.& do.Cardin.
in d.clem.2.§.illi, Soci.in conſi.159. col.3.& in
conſi.90.in antiquis. Paul. de Caſtr. in conſi. 310. &
præſertim hoc verum eſt, quando in redditione ra-
tionis fraus, & deceptio interuenit, ut eſt tex. not.in
d.l.quamuis.ff. de condit. & demon. quem Paul. de
Caſt.ibi ad multa induci poſſe dicit, & maximè, ſi ra-
tio fuit cum fraude,ſeu deceptione reddita, quia pinde
eſt,ac ſi non eſſet reddita,quãuis in modico eſſet omiſ
ſum ſecundum Soci.in conſi.190.in 4.col. ibi ex quib.&c.
16 Sed in caſu noſtro tempore, quo facta fuit diuiſio,
& conſequenter quodammodo rationum redditio, &
reliquorum ſolutio,interuenit deceptio ſaltem re ip-
ſa per ipſum Ambroſij,qui reliqua penes ipſum exiſten
tia integraliter non ſoluit, ut clarè ex deductis in pro
ceſſu colligitur, uidelicet ex plena ipſius adminiſtra-
tionis, & probatione lucrorum ſingulis annis, du-
rante ſocietate, acquiſitorum, quæ uiginti, ſeu uigin
17 tiquinque millia librarum excedunt:& † deceptio re
ipſa dolo æquiparatur, vt in l. item ſi precio. in fin.ff.
locati.& c.cum dilecti. ibiq́ue docto. communiter,ex-
tra de emptio. & uenditio. & habetur maximè per
docto. in authen. ſacramenta puberum. C. ſi aduer.
uendi.per Imol. Anto. & Abb. in c. cum contingat.
de iureiuran.& facit d.l. cum ſeruus.ff.de condi. & de
mon.Bar.in l. aurelio. §. caius. ff. de liber. lega. ubi
qui reliqua integraliter non ſoluit,dicitur eſſe in frau
18 de.† Præſumitur etiam dolus, & fraus, ex quo tempo
re diuiſionis, ac ſolutionis reliquorum Ambroſius li
bros non exhibuit,neque reddidit,prout de iure tene
batur,ut eſt tex.in d.l.cũ ſeruus.in l.qui ſub conditio-
ne,& in l.quamuis.ff.de condit.& demõſt. & expreſsè
habetur per Bar. ĩ d.l.1.§.officio.& per Ang.in d.cõſi.
¶Dicitur etiam fuiſſe in dolo, fraudemq́ue cõmiſ-
ſe eo, qđ apparet ipſum Ambroſium non tenuiſſe,
neque feciſſe computum integrum,& perfectum,ſed
defectiuum,ac diminutum,neque in libris rationum
ſcripſiſſe omnes pecunias, quas ſingulis diebus exige
bat,& de capſa abſque alio computo,& numeratione
extrahebat,vt ex depoſitionibus teſtiũ ſatis plenè de-
monſtratur,veluti colligitur ex not.per gl.in l.procu-
rator.per illũ tex.ff.de liber. lega. & ex iis, quæ ponit
Soc.in conſ.190.in 3.col. in conſ.213.in 5.col.in 4.cõ
cluſione & latè in cõſ.159.ubi plura refert in 3.col.cũ
ſeqq. ex quibus adminiſtrator in dolo, & fraude eſſe
cenſetur. Etſi Ambroſius uellet ſe à fraude expurgare,
aſſerendo ſe reliqua ĩtegraliter ſoluiſſe,libros exhibuiſ
ſe, & reddidiſſe, & de omnibus computum, ac om-
nium, & ſingulorũ datorũ,& acceptorum deſcriptio
nem feciſſe,ſecundum qđ habetur in d.l. cum ſeruus.
& in d.l. qui ſub conditione. cum ſimil.debebat hæc
19 probare,† quoniam cum iura gerenti,& adminiſtran
ti onus reddendi rationem imponant,illi etiã dicitur
iniunctum onus probãdi oĩa,quæ ſunt in reddẽdo ra-
tione neceſſaria,de qbus ſupra, ac ẽt infra in 2. dubio

dicetur.l.labeo.§.1.& l.ſtatulibera.§.ſi quis.ff.de ſtatu
lib.d.l. cũ ſeruus. & d.l. qui ſub conditione . ubi caſus
clarus,& ita determinat Soci.in d.conſi.24.in colum.
20 12. vbi multa ad propoſitum cumulat. Nec † dicitur
liberatus,ſi in genere, & ſimpliciter aſſerat ſe tantum
expendidiſſe , tantũ recepiſſe, & lucratum fuiſſe,ut in
d.l.cum ſeruus.& in d.l.qui ſub conditione.Bar. in cõ
ſil.incip.cũ prædicta.& Soci.in conſi.73.col.2.& in cõ
ſil.190.in 4.col.in antiquis. ibi,ſed præmiſſis nõ obſtã
21 tibus,qui dicit † adminiſtratorem, qui rationem red-
dere tenetur, nõ excuſari,ſi dicat ſe libros nõ habere,
uel amiſiſſe,quia ei nõ creditur,niſi hoc probet, cum
eius officiũ eſſet diligenter cuſtodire,vnde p̃ſumptio
eſt cõtra eum, ꝙ malitioſè occultet, iuxta not. in l. ſi
quis ex argentariis.§. penul. ff. de eden. ſecundũ Pet.
de Anch.in cõſi.317.incip. in cauſa,quæ vertit̃.col.3.
22 ¶Tertio † generalis rationũ redditio , qualis eſt illa,
quæ petitur inter ſocios , petitur actione pro ſocio.d.
23 l.quædam. ff. de eden. cum ſimil. præallegatis: † quæ
actio incipit competere nõ durante ſocietate, ſed illa
finita , quinimmò huiuſmodi actionẽ intentando ex
hoc ſocietas finiretur.d.l.actione. in prin. cũ gl. ibiq́;
doc.Sali.in d.l.verum.in fi.& l.tamdiu.ibiq́;Salic.poſt
24 Bal.C. pro ſocio : † Redditio enim rationũ generalis
ab eo,cuius officium eſt perpetuum, põt durante offi
cio, & adminiſtratione peti, ab eo verò, cuius officiũ
eſt temporale , quale eſt adminiſtratio , ſeu officium
ſociorum.iuxta l. nulla.ff. pro ſocio.non debet reddi
ratio , niſi finita adminiſtratione , ut uoluit Petr. de
Anch. quem refert do.Cardi. in clem.2. in §. illi.in 2.
25 oppoſ.de regul.dom. † Actio aũt pro ſocio eſt perſo-
nalis,uitãq́; annorũ 30.ad minus habet .l.ſicut in rem
C.de præſcrip.30.annorũ.& Inſtit.de perpet.& temp.
actio.in §.1.cum ibi not.Cum ergo nondum ſit elap-
ſum tempus 30.annorũ à die diuiſionis,quæ facta fuit
de anno 1505.nõ video quicquam obſtare,quin Am
broſius rationem generalem de geſtis per eum in ad
miniſtratione ſocietatis reddere teneatur, & reliqua
26 integraliter ſoluere,† quæ ſunt penes ipſum,prout ex
ſtare præſumũtur,ex quo ipſe adminiſtrauit,ſolus pe-
cunias de capſa extraxit,habuit,& exportauit,ut in ſi-
mili cõcludit Soci. in d. conſil.24. col.12. & in conſi.
159.col.5.& in cõſi.190.col.3.& eſt gl.not.ibiq́; Ang.
27 in l.utrũ.ff.de petit.hæred. ¶ Vltimo facit id ,† qđ per
plura decidit Soci.in conſi.72.lib.3.ĩ4.& 5.col. cõclu
dens, ꝙ ẽt ille, qui ſemel rationes reddidiſſet, ac fuiſ-
ſet generaliter ab oĩbus, & quibuſcunq; cum iuramẽ
to liberatus,& abſolutus,ſi de mala rationis computa
tione, ac de læſione,& deceptione ſocij cõſtet, tenet̃
iterum,& cogi põt generaliter,& à capite rationẽ red
dere, nõ obſtante liberatione iurata per not.à Bar. in
l.aurelio.§.cuius.ff.de liber.leg. cũ infinitis ſimilibus,
quæ Soci.ibi,& in conſi.159.& in conſi.73.in antiquis
ſatis cõcludẽter adducit,& habetur per Paul. de Caſt.
in d.cõſi.310.ergo à fortiori ille,ad cuius manus pro-
batur pecuniam ex adminiſtratione perueniſſe, & cõ
ſequẽter qui ex ea ditatus , & locupletatus præſumit̃,
ut in conſiliis præallegatis,& argumento not. per gl.
in d.l.vtrum.ibiq́; Ange.cũ ſimilibus, ac ẽt ſubtraxiſ-
ſe,occultaſſe,& ſic ſocium, vel eius hæredem decepiſ
ſe, poterit compelli ad reddendã rationem, & ad ſol-
uendũ reliqua integraliter , ueluti fuit pro parte dicti
do. Ioan.Baptiſtę probatum, cũ nulla alia facta fuerit
computatio , vel ſaltem nulla fuerit in caſu noſtro ſe-
quuta liberatio,& abſolutio,ſed ſolũ facta fuerit quæ-
dam ſimplex diuiſio , & aſſignatio quorundã bonorũ
per dictũ Ambroſium ipſi do.Io.Baptiſtæ abſq; alia ra
tionũ redditione, quæ bona aſſignata ipſe do. Io. Ba-
ptiſta pro parte dicto Ambroſio uẽdidit, nihilq́; aliud
ulterius inter p̃dictos factum reperitur,ut in d.inſtru-

mento

mento facto de anno 1505.plenius continetur.¶Su-
pereſt modo rationibus, & iuribus ſupra pro contra-
ria parte allegatis reſpōdendum, & in primis nō ob-
ſtat id,quod dictū fuit tam de præſcriptione longi tē-
poris,q̃ de præſcriptione triginta annorum,quia præ
ſcriptio longi temporis decē,uel uiginti annorū non
nocet do.Ioan.Baptiſtæ agenti actione pro ſocio cō-
28 tra Ambroſium ad reddendā rationē,qm̄ †illa actio,
quæ eſt actio perſonalis, non tollitur ſpatio longi tē-
poris,ſed ſolū tempore triginta annorum.d.l.ſicut in
rē. & Inſti.de perpet. & tempor. actio. in §.1. habetur
in c.fi.de præſcrip.& in l.ſequitur. §.ſi uiam.ff.de vſu-
capio. In caſu aūt noſtro à die diuiſionis ſolū 15. ſeu
29 16.anni cucurrerūt,ergo &c.Præterea†ad hoc,ut ex-
ceptio præſcriptionis longi tēporis decē annorū no-
ceat,debet allegari,& probari,illum, ꝯ quem opponi
tur,fuiſſe præſentem,alioquin non præiudicat, ut uo
luit Iacob.Butrig.in l.fi. C.de præſcrip. longi tempo.
ut refert,ac ſequitur Alex.in conſi.92.volu.5. circa fi.
30 cum ſimilibus ab eo allegatis. Tertio†exceptio præ-
ſcriptionis præiudicat, qn̄ fundans ſe in ea allegat ſe
præſcripſiſſe cū bona fide,quæ ad præſcribendū maxi
mè hodie de iure canonico eſt neceſſaria. c. uigilāti.
& c.fi.de præſcrip. & quamuis in præſcriptione longi
tēporis iuſtus titulus requiratur.l.emptor.l.ſuper lon
gi. & per totum.C.de præſcrip. lon. temp. & ex titulo
bona fides præſumatur.l.penul.C.de euictio.& plenè
habetur in l.celſus.ff.de uſucap. adeò ut illam proba-
re non ſit aliter neceſſe, tamen ea eſt alleganda, alio-
quin ſe in præſcriptione fundans ſuccūbet. l.ſi adulte
rium cū inceſtu.§.idem pollioni.ff.de adult.ut voluit
Angel.in l.eum,qui.in fi.ff.de publica. Anto. de But.
in c.peruenit.col.15.de cenſibus.Alex.in conſi.76.vo
lu.2.in fi.& in d.conſi.92.in princ.quod quidē in caſu
noſtro factū, & allegatum non reperitur. Minus etiā
aduerſatur præſcriptio triginta annorū ex aliquibus
proximè adductis,ac etiam quia, ſi benè animaduer-
tatur,nulla cucutrit præſcriptio triginta annorū, nec
etiā uiginti à die,quo actio pro ſocio orta fuit, & po-
tuit ꝯ Ambroſium agi ad reddendā generalem ratio
nē generalē adminiſtrationis, q̃ in ſe cōtinet ſolutio
nem reliquorum, & alia, de quibus habetur in d.l.cū
ſeruus.in d.l.qui ſub conditione. & in d.l.ſtatulibera.
cū ſimil. ſunt enim dumtaxat anni 15. uel 16. quibus
diuiſio inter præfatos facta fuit, à quo tempore citra
potuit intentari actio pro ſocio, quam nunc intenta-
31 uit dictus do.Ioan.Baptiſta.Nam †actio pro ſocio da
tur pro ratione ſingulariter reuidenda, uidelicet ſin-
gulis annis,aliiſque temporibus inter partes ordina-
tis,atq; cōuentis,uel etiam ex iuris diſpoſitione, iux-
ta d.clemen.2.§.illi. de religio. domi. cum ſimilibus
allegatis in primo fundamento partis aduerſę,nō ani
mo diſtrahendi ſocietatem,ſed rationis uidēdæ, quo
modo ſocius negotietur, an pecunia ſtet ocioſa, &
an dolus, uel culpa ſocij, aut fraus, atque deceptio in
adminiſtratione interueniat, & hæc actio pro ſocio
naſcitur,& cōpetit,ſocietate durante, & p̄ illā ſocius,
qui adminiſtrat, poteſt cogi ad reddendū rationē ſin
gulariter,& non animo diſtrahendi ſocietatem:& in
hac rationis redditione non uenit ſolutio reliquorū,
nec plura alia, quæ ſunt in generali redditione rōnis
neceſſaria. Actio pro ſocio datur etiā, & cōpetit pro
ratione generaliter reddenda,ſecundū quod habetur
in d.l.cum ſeruus.& in d.l.qui ſub conditione.cum ſi.
uidelicet qn̄ agitur actione pro ſocio ad finē, ut à ſo-
cietate recedatur,& de omnibus generalis ratio red-
datur, rerumq́; cōmunium fiat diuiſio cū ſolutione
reliquorū:& hæc actio oritur, ſeu cōpetit non durātę
ſocietate,ſed ea extincta,& finita,& nō ante.d.l.tam-
diu.& no.in d.l.actione.in prin.Ita in terminis decla-

rat Salic.in d.l.uerū.in fin.& in d.l.tamdiu.ibi[illegible]
& in rub. C. pro ſocio. & hoc modo debent d[illegible]
not. per Bart.in d.l.mutius. in d.l.ſi negotia.&[illegible]
32 neminem. cum ſimil. ſupra allegatis. & facit[illegible]
uoluit Pet.de Ancha.quē refert Cardin.in d.cle[illegible]
2.in §.illi.in 2.oppoſit.ꝙ adminiſtrator, cuius o[illegible]
eſt perpetuum,tenetur rationē ſuæ adminiſtra[illegible]
durāte officio, & adminiſtratione, reddere,[illegible]
illi,at is. cuius officium eſt temporale,ſolū fini[illegible]
cio,ac finita adminiſtratione generalē admi[illegible]
nis rationē reddere tenetur. Vnde poſito,[illegible]
noſtro actio pro ſocio,quę contra ſociu[illegible]
cietate, datur pro reddenda,ſeu reuidē[illegible]
gulariter,eſſet ſpatio triginta annorum[illegible]
in dicto primo partis aduerſæ fundamento[illegible]
quod ita debet intelligi,nō tamē erit præſcrip[illegible]
pro ſocio, quæ poſt diuiſionē, & finita ſocieta[illegible]
fuit, illa uidelicet, qua agitur ad reddēdā genera[illegible]
adminiſtrationis rationē cū ſolutione reliquo[illegible]
cū aliis,de quibus in d.l.cum ſeruus.hæc enim[illegible]
finita ſocietate cōpetere cœpit. ¶Non obſtat[illegible]
dū fundamentum de mutua adminiſtratione,[illegible]
occaſione do.Ioan. Baptiſta non potuit ꝯ Ambro[illegible]
agere ad reddendā rationē propter quandam[illegible]
cōpenſationē ex illa mutua adminiſtratione re[illegible]
tē,qm̄ reſpondetur,ꝙ poſito, probatum fuiſſe de[illegible]
tua ambarū partium adminiſtratione,ueluti ſupra[illegible]
ctum fuit in dicto ſecundo fundamento, tamē[illegible]
33 †hoc non operari, quin Ambroſius, qui adminiſ[illegible]
uit, rationē ſuæ adminiſtrationis reddere tenea[illegible]
nam qn̄ ſunt plures ſocij,qui ſimul adminiſtrant,ſin[illegible]
guli rationē ſuę uillicationis red dere tenentur,qua[illegible]
tenus quiſque adminiſtrauerit, ut probatur ex addu[illegible]
ctis ſupra in primo fundamento facto ad fauorē do.
Ioan.Baptiſtę: & hoc in indiuiduo uoluit Soci.in[illegible]
conſi.24.col.12.in antiquis. & faciunt not.per Bar.&
Alex.in d.l.1.ff.ſi quadrup.pauper. feciſ.dica.& in[illegible]
terminis noſtris uoluit Ang.in d.conſi.285.col.6.ver
ſic.& ſi inter dictos. cum ijs,quę ipſe ibi allegat,& fa-
cit d.l.uerū.§. ſi cū tres.ff.pro ſocio. & d.l.1.§.officio.
ff.de tute.& ratio.diſtrah.cū ergo in caſu noſtro uter-
que geſſerit, & adminiſtrauerit, negari non poteſt,
quin uterque ad reddendā rationem ſuę adminiſtra-
tionis, & quatenus quiſq; geſſit, & adminiſtrauit, &
non ultra, teneatur. Nec obſtat.d.l.ſi ambo.ff.de cō-
34 penſa.cum ſimil.ſupra allegatis.qm̄†ille tex.cū ſimil.
debet intelligi,qn̄ mutuo,& pariter vterque admini-
ſtraſſet,& ſic uniformiter adeò, ꝙ non cōſtaret, quis
magis,& quis minus, & ſic qn̄ par eſſet utriuſq; admi-
niſtratio,& par eſſet culpa,negligētia,& deceptio,ut
ibi in illo tex.parē negligentiam, & ibi tantā neglig[illegible]
tiam, nā tunc uerū eſt, neutrū teneri ad redden[illegible]
tionē, quia actiones quadā cōpenſatione ſubl[illegible]
cuntur,& pares adminiſtrationes,pares neglig[illegible]
pares deceptiones, & culpæ, pariaque delicta mu[illegible]
cōpenſatione tolluntur,ut ibi. & in l.uiro cum ma-
ria. ff.ſolut. matrimo. ſi ergo diſpares eſſent admini-
ſtrationes, negligentiæ, & deceptiones, prout ſunt,
ſeu fuerunt in caſu noſtro, ſecus eſſet dicendum: ex
35 quibus infertur, † ꝙ cum Ambroſius magis admini-
ſtrauerit,quàm Petrusfranciſcus pater do.Ioan.Bapti-
ſtæ,& magis, quàm ille, quem do.Ioan.Baptiſta pr[illegible]
poſuit,& conſequenter magis exercuerit ſe in ſcrib[illegible]
do, & regendo libros rationum, illoſq; penes ſe te[illegible]
nendo, ut probatū fuit, & cum ipſe Ambroſius ſo[illegible]
emerit,ac negotiatus fuerit,eundo ad diuerſa loca[illegible]
luſq; pecunias exactas de capſa extraxerit,penes ſe[illegible]
tinuerit, & ſemper exportauerit abſq; cōputo,&[illegible]
meratione,& nō ipſe Petrusfranciſcus,ex his,in[illegible]
infertur,ꝙ Ambroſius ſolus in reddendo rationē[illegible]

adm-

administrationis tenebitur libros exhibere, & redde-
re: enim do. Ioannesbaptiſta ſit in ea cauſa, in qua
ab Ambroſio ſint exhibendi, & reddendi libri, ip-
ſe ad illos edendū non debet teneri, nec cogi poteſt.
l. quis ex argentariis. §. prætor ait. ff. de edend. Item
ſolus Ambroſius erit in reddenda ratione obligatus
ad reliquorum reſtitutionem. iuxta dictam l. cum ſer
uus. d. l. qui ſub conditione. cum ſimilibus, quia ad
eum ſolum reliqua peruenerunt, cum is ſolus pecu-
nias habuerit, & pecuniæ exactæ ad eius manus in ef-
fectum peruenerint, quæ adhuc penes eum eſſe præſu-
muntur, & ipſe ex illis ditatus, & locupletatus præſu-
mitur, ut dixit Socin. in d. conſi. 24. in d. conſil. 159. &
in d. conſi. 190. Non autem do. Ioannesbaptiſta in red
ditione rationis adminiſtrationis patris, & inſtitoris ſui
ad reliquorum reſtitutionē tenebitur, cum in effectu
reliqua ad eum nō peruenerint, nec ad eius patrē, q̃a
non apparet, niſi ex dicto unius teſtis tantum ad inſtā
tiam partis aduerſæ examinati, ꝙ pater do. Ioannis-
baptiſtæ pecunias receptas habuerit, & de capſa extra-
xerit, ſeu exportauerit, cui teſti non eſt fides adhiben
da, quia dictum unius dictū nullius, ut in c. licet uni-
36 uerſis de teſtibus. item †quia eſt familiaris, famulus,
& domeſticus dicti Ambroſij, ergo illi fides non eſt
adhibenda. argum. l. teſtes. ff. de teſtibus. & in l. etiam.
37 C. eod. & † ideò do. Ioannesbaptiſta rationem ad-
miniſtrationis patris, ac inſtitoris ſui tenebitur red-
dere ſine ſolutione reliquorum, & ſic prout in facto
conſiſtit, & non prout in dando. argumento l.
familiæ in fin. cum ibi not. ff. de ſtatuliber. & ſic ra
tionem reddere tenebitur taliter, qualiter reddi poteſt,
unuſquiſque qui adminiſtrauit, conſuluit Bal. in ſuo cō
ſilio incipien. ad primum. in 7. dubio. Et quamuis per
ipſos teſtes probatum fuerit, ꝙ pater domini Ioan-
nisbaptiſtæ ſtabat in apotheca, illamq́ue cuſtodiebat,
aliquando, & minuta uendendo, tamen omnes ita
deponentes dicunt etiam, ꝙ is pecunias in capſam
recipiebat, atq; ponebat, quas pecunias omnes po-
ſtea Ambroſius ſolus ſingulis diebus accipiebat, do-
mumque ſuam exportabat: per quę dicetur pro parte
do. Ioannisbaptiſtæ reddi ratio de geſtis per patrem
ſuum, videlicet ꝙ pecuniæ receptæ ex uenditionibus
per eum factis in capſa ponebantur, & illæ poſtea ad
manus Ambroſij perueniebant. ¶Nō obſtat tertium
38 fundamentū, quia reſpondeo, ꝙ †redditio rationum
continet duo, unum, quod cōſiſtit in facto, videlicet
libros exhibere, & reddere, excōputare, percunctari,
examinare, diſpungere, & excutere rationes, aliud,
quod conſiſtit in dando, videlicet ſoluere reliqua, &
pecuniam dare, ut in d. l. ſtatulibera. in fine, & unum
ſine altero non ſufficit ad hoc, ut rationes redditæ di-
cantur. d. l. cum ſeruus. & d. l. qui ſub conditione. ubi
caſus, & in terminis noſtris præſupponit Ange. in d.
conſil. 285. colum. 6. & ita eſt de mente Socini, De-
cij, & aliorum in conſiliis ſupra allegatis, & infra etiā
dicā in ſecundo dubio. Non obſtat d. l. quamuis. quia
dico, ꝙ in redditione rationis ſolū reliquorum ſolu-
tio principaliter uenit, non tamen negat ille textus,
quin etiam in conſequentiam, & acceſſoriè non ueniat
etiam factum, videlicet exhibitio, & redditio libro-
rum, & alia ſupradicta: ita dicit Bart. in d. l. cum ſeruus.
quia factum fit propter dationem, & hoc tenent Cu-
man. & alij ibi, & ſequitur, ac declarat Soci. in d. l. quā
uis. Præterea in caſu noſtro non apparet, Ambroſium
reliqua integraliter ſoluiſſe, ut ſupra probaui, ergo ra
tiones nullo modo ſufficienter redditæ dicuntur, ut
ab hac redditione liberatus dicatur, tum quia illas nō
reddidit, tū quia ex parte ipſius deceptio, & fraus in-
terueniit. ¶Vltimo non obſtat conſil. Pauli de Caſtr.
39 147. alias 126. lib. 2. in nouis, quoniam in caſu, †quo

Paulus conſuluit, ambo ſocij communiter, & pari-
formiter adminiſtrarunt, negotia ſocietatis, & om-
nia alia ſimul communiter geſſerunt, & faciebant,
nec unus magis, quàm alter: quo caſu dici poteſt, ve-
luti ſupra etiam declaraui, neutrum ad reddendam
rationem teneri rationem cuiuſdam mutuæ, & taci
tæ compenſationis. d. l. ſi ambo. quam legem etiam
Paulus ibi allegat. Secus ergo, ſi unus magis, quàm
alter adminiſtraſſet, ſolusq; claues apothecæ tenuiſ-
ſet, illam ad libitum ſuum claudendo, & aperien-
do, & ſolus pecunias exactas in capſa exiſtentes do-
mum ſuam ſine computo, & numeratione exportare
ſolitus eſſet, nam tunc ille poſſet cogi ad reddendam
rationem alteri ſocio, qui aliqua leuia adminiſtrare
ſolitus erat, ut ſupra plenius dixi, & ita eſt de mente
Pauli in dicto conſilio dicentis, quòd potius filij di-
cti Antonij, de quibus ibi, poſſent agere contra filios
Petriioannis, qui, ut dicebant teſtes, pecunias do-
mum ſuam portare conſueuerat, quàm èconuerſo.
argumento d. l. actione. §. ſi communis. ff. pro ſo-
cio. Et quòd unus ſocius poſſit contra ſocium agere,
ut rationem adminiſtrationis reddat, quamuis am-
bo adminiſtrauerint, ſed unus magis, quàm alius, vo
luit in terminis Ang. in d. conſi. 285. colum. 6. & Soci.
in d. conſi. 24. colum. 12. Præterea Paul. de Caſtro lo-
quitur, quando ſocij ſteterunt diuiſi per annos uigin
ti, & ultra, ſemperq́ue interim tacuerunt, ac nunquā
fuit petitum, ut ratio redderetur: nos uerò ſumus in
caſu, in quo dumtaxat per annos quindecim diuiſi
ſteterunt, ut patet ex inſtrumento diuiſionis, litiſq́ue
40 conteſtatione. Et † poſito eos etiam ſtetiſſe diuiſos ꝑ
annos viginti, nihilq́ue dixiſſe, maximè dominum
Ioannembaptiſtam, tamen non poteſt caput meum
ingredi, quin ipſe actione pro ſocio agere potuerit
contra Ambroſium ad reddendam rationem, quia
actio pro ſocio, quæ eſt perſonalis, nec decem, nec vi
ginti annis tollitur, ſed ſolum ſpatio triginta anno-
rum. d. l. ſicut in rem. & Inſtitu. de perpet. & tempo.
actio. in §. 1. & cum bona fide maximè hodie ex diſpo
ſitione iuris canonici. d. cap. vigilanti. & cap. fin. cum
ſimilibus. extra de præſcript. & vbique habetur per ca
noniſtas. Tempus enim non eſt modus tollendæ, uel
inducendæ obligationis. l. obligationum ferè. §. pla-
cet. ibiq́ue gloſ. & ſcribent. ff. de actio. & obliga. Non
41 obſtat d. l. procula. ff. de probationibus. † quoniam
vinculum ſanguinis ibi hoc operatur, & ſic uera fra-
ternitas, uel conſanguinitas, non autem ficta, qualis
eſt ſocietas. d. l. uerum. in principio. & ita propriè lo-
quitur dict. l. procula. Præterea fraternitas, ſeu con-
ſanguinitas, temporiſq; diuturnitas ſolummodo ta-
citam remiſſionem, & præſumptam donationem nō
inducunt, ſed debent tria concurrere, quorū unum ſi
deficiat, rationum redditio non cenſeretur remiſſa,
ſeu non pręſumeretur donatio, videlicet uera frater-
nitas, & conſanguinitas, diuturnitas temporis, & ſæ-
pius facta compenſatio, ſeu ratio reuiſa, & reddita: ita
declarat Bart. in d. l. procula. & eſt gloſa communiter
approbata in l. libertis. la ſecunda. in §. 1. & ibi Barto.
ff. de alimen. & cibar. legatis. quæ clarius loqui non
poſſet. At in caſu noſtro conſanguinitas, ſeu fra-
ternitas uera non interuenit, nec rationes ſæpius fue
runt redditæ, ut de ſe patet, ergo illa diſpoſitio di-
ctæ l. procula. locum non habebit. Non obſtat dicta
l. actus. ff. de adminiſtratio. tuto. quem textum alle-
gat Paul. de Caſtro in dicto conſilio, quia ille loqui-
tur, quando adhuc officio durante concurator uellet
concuratorem ad reddendā rationem cogere, quod
fieri non poteſt, ut ſupra latius dixi, & ita propriè
Bartolus ibi intelligit illum textum, & ex eo hoc
colligitur, nam loquitur eo tempore, quo contra

curatorem, uel tutorem de ſuſpecto agi, aut accuſari
poteſt, & cōſequenter durante officio curæ, uel tute-
læ, poſt enim de ſuſpecto agi non poteſt, ut per totum
Inſtitu. & ff. de ſuſpec. tuto. Sed nos ſumus ī caſu, quo
ſocietas erat diuiſa, & ſic officium adminiſtrationis
erat finitum, quo caſu poteſt contra illos, qui admini
ſtrarunt, agi ad reddendam rationem, ut habetur in
d.l. actione. in princip. & in d.l. uerum. in fi. per Salicet.
& latius ſupra dictum fuit, ergo ex prædictis omnibus
colligitur, illud conſil. Pauli de Caſt. potius contra
Ambroſium reum conuentum facere, quàm pro ip-
ſo. Et hæc quoad hunc primum articulum ſufficiant.
¶ Venio ad ſecundam hæſitationem, in qua uidetur
prima facie concludendum eſſe, ꝙ ex diuiſione iam
diu facta, & ex aſſignatione reliquorum ipſi do. Ioan.
Baptiſtæ tempore diuiſionis facta, ut in inſtrumento
diuiſionis continetur, rationes dicantur ſufficienter
redditæ tum ex diuturnitate temporis unà cū frater-
nitate, quæ inter ſocios eſſe cēſetur. d.l. procula. iūcta
d.l. uerum. in prin. & ut cōſuluit Pau. de Caſt. in d. cōſ.
147. uel aliàs 126. tum etiā ex reliquorum ſolutione,
nam is, qui ad redditionem rationis tenetur, ſolum
ſoluendo reliqua cenſetur obligationi reddendarū
rationū ſatisfeciſſe, quia rationes reddere nihil aliud
eſt, quàm reliqua ſoluere. l. quamuis. ff. de conditione
& demonſtratione. ¶ Quibus non obſtantibus, prout
in ueritate non obſtant, ueluti colligitur ex plenè de-
42 ductis ſupra in præcedēti dubio, concludo † rationes
non fuiſſe per ipſum Ambroſium ſufficienter reddi-
tas, & ideò eum ad illarum redditionem, & ad reli-
quorum ſolutionem teneri, quia is, qui rationem red
dere tenetur, non liberatur ſolum ſoluendo reliqua,
& ſic per ſolam dationem, ſed etiam factum præſtare
tenetur, ſecundum quod habetur in d.l. cum ſeruus.
in d.l. qui ſub conditione. in d.l. ſtatulibera. §. fi. ff. de
ſtatulibe. l. ſi quis rationes. & ibi Barto. & idem Barto.
in l. aurelio. §. caius. l. non ſolum. §. liberationis. in fi.
& l. lucius titius. ff. de liber. legat. Præterea Ambroſi-
us non ſoluit reliqua integraliter, & abſque fraude,
ſed cum fraude, & deceptione, magnaque do. Ioan.
Baptiſtæ læſione, ut ſupra in primo dubio fuit demon
ſtratum, ergo iterum ad redditionem rationis ſuffi-
cienter, & ad ſolutionem reliquorum integraliter fa-
43 ciendam iterum teneri debet per ibi dicta. † Quæ autē
in redditione rationum ueniant, ac comprehendan-
tur, optimè colligitur ex d.l. cum ſeruus. d.l. qui ſub cō
ditione. & d.l. ſtatulibera. nam uenit factum, & datio
ſimul, nec alterū ſufficeret, ut in iuribus præallegatis,
ibique ſcriben. maximè Bart. & Soci. & optimè ēt ha-
betur per Angel. in d. cōſi. 285. debet. n. fieri deſcriptio
omnium bonorū cōium, & adminiſtrandorū, tene-
tur ēt uolens adminiſtrare librū rationū conficere, &
in redditione rationis illum exhibere, & reddere: in
quo libro dēnt adnotari, & deſcribi oēs redditus, & pe
cuniæ habitæ, atq; exactæ, & expenſę, & ſic oēs exitus,
& introitus bonorū, & ſocietatis, ut in cōputandis ra-
tionibus poſſit explorari, cōputationes probè, an im-
probè referantur, accepta relata rectè, an nō rectè, ita
enim res qdem à facto incipit. d.l. cū ſeruus. Et nota,
44 dū ille tex. dicit, referātur accepta &c. quia † Ambro-
ſius, qui adminiſtrabat, & rationes, ſeu librū conficie-
bat, & regebat, nō retulit in libris pecunias per eū ac-
ceptas, & domū exportatas, ſed ſine cōputo, & nume-
ratione aliqua, & abſque relatione, & deſcriptione in
libris facta pecunias accipiebat, & exportabat, ut per
plures teſtes probatū fuit, ergo deprehēditur ipſum in
dolo, & fraude fuiſſe, & ſociū ſuū decepiſſe. d.l. cū ſer-
uus. ibiq; doctor. & eſt tex. optimus in d.l. qui ſub con
ditione. ibi, qui ſub conditione rationū reddendarū
liber eſſe iuſſus eſt, docere debet, conſtare fidē oībus,
quæ ab eo geſta ſunt, ut neque ſubtraxerit, quid ex iis
quæ acceperit, neq; expēſum rationibus præſcripſerit
quod non dederat, ſed & quod reliquum per contra-
tum ſcriptum eſt remanere apud eum, ſoluere debet.
Quod ultimū non fecit Ambroſius, quia per cōtrarium
non ſcripſit id, quod penes eum remāſit, ergo in fraude
de eſſe dicetur, & propterea contra illum poterit
do. Ioannibaptiſtæ iuramentum in litem ad intereſſe
deferri, ut uoluit Bart. in d.l. 1. §. officio. & in cōſ.
incipien. cum prædicta examinarem. Pet. de Anchar.
conſi. 313. incipien. in cauſa, quæ uertitur, & idem
Deci. in conſi. 177. & in conſi. 192. Socin. in
lib. 3. & melius in conſi. 213. in quarta cō
45 2. & Angel. in d. conſi. 285. & 192. in fin. Et
tione rationis per ſocium alteri ſocio facienda
penſatur lucrum, quod is ex induſtria, & labore
fecit, cum culpa, dolo, & negligentia ſua, quia de
tenebitur. l. non ob eam rem. cum. l. ſequenti. ff. pro
cio. l. de illo. in fi. & l. ſocius ſocio. eod. tit. d.l. ſi
ff. de compenſa. & habetur per Socinū in conſi.
2. lib. 1. & in conſi. 212. col. 3. lib. 2. qui dixit negligen-
tiam in ſocio adminiſtratore dici latā culpam: &
46 † ut adminiſtratores poſſint rationes reddere, ut ſupra
dictum eſt, dandæ ſunt dilationes cōgruæ ad illas red-
dendum, quia non poſſunt momento reddi, cum re-
quiratur factum ſucceſſiuū, ut in iuribus ſupra allega-
tis, & habetur per Socinū in conſi. 192. in fi. & in pe.
col. lib. 2. idemq; Socin. in cōſi. 149. incipien. in cauſa
Ambroſij col. 2. & 3. lib. 1. allegando Pet. de Anchar.
conſi. incipien. in Chriſti nomine amen, ſordidè, &
perniciosè nimis. & Anto. de Butr. in c. ex parte. de
47 teſtibus. multaq; alia, dicit, ꝙ † redditio rationum
principaliter quatuor continet, atq; complectitur, ui-
delicet Codices edi, Calculum fieri acceptorū, & da-
torum arbitrio boni uiri, reliqua ſoluere, & culpam
purgare, uidelicet ſolutione eius, quod debetur, ut in
d.l. cum ſeruus. in d.l. qui ſub conditione. l. ſi purè. in
& l. ſi pater. §. ſi Sticho. ff. de fideicommiſ. liber. Socin.
in conſil. 159. colum. 3. & in conſil. 190. lib. 2. ubi ple-
nè de materia tractat. Ex prædictis itaque manifeſtè
infertur, ad quid Ambroſius teneatur in reddendo ra-
tiones, quas ſi probè, & ex fide non reddiderit, uel
reddere denegauerit, ut ſupra concluſum eſt, tene-
bitur ad intereſſe ipſius domini Ioannisbaptiſtæ,
quod per iuramentum in litem probabitur, ut habe-
tur per Bartolum in d. l. 1. §. officio. & in conſiliis fe-
rè omnibus iam allegatis. Et ex his hoc ſecundum du-
bium ſit expeditum. ¶ Ad tertium deuenio, in quo
paucis me expediam, nam ex præmiſſis in aliis dubiis
ſatis uidetur colligi, qualiter eſſet contra Ambroſium
conuentum, & ad fauorem præfati domini Ioannis
baptiſtæ pronunciandum. Et licet uideretur di-
48 dum, quòd † Ambroſius præſumeretur ex induſtria,
ſtria, proſperaque fortuna locupletatus, ac
mus effectus, argumento l. ſi defunctus. C. ar
ubi caſus, Bald. & alij, & habetur per Bartolum
facultas. aliàs in l. defenſionis. C. de iure fiſci. lib. 10.
& in l. cum oportet. in princip. C. de bonis, quæ liber.
cum infinitis, quæ ad hoc poſſem adducere, tamen,
ſtantibus his, quæ in hoc tertio dubio fuerunt
poſita, contrarium in hoc caſu de iure uerius eſſe
49 bitror. quod † Ambroſius de bonis, & pecuniis
munibus ſocietatis locupletatus, diuesque effectus
p̄ſumat̄, ex quo. n. Ambroſius adminiſtrabat,
pecunias recipiebat, & illas abſq; numeratione
tabat, ac penes ſe retinebat, & ſic pecuniæ ſocietatis
effectu ad manus eius ſolūmodo, & nō alterius
ueniebāt, ex illis in dubio cenſebitur factus locu-
tior, & p̄ſertim attento, ꝙ ante ſocietatē contractam
Ambroſius non erat ſolitus aliquid ſuplucrari,

[illegible] ſuā lucris ſuæ induſtriæ,& redditibus bono
rum ſuorum alere,& regere poterat, & hoc per no. p
Ang.in l.utrum.ff.de petit.hæredi. & in l.ſine §.
[illegible]inus.ff.de adminiſt.tuto. & per doctores poſt
[illegible] l.1.C.ſi aduer.cred.& in l.prædiorum.C.de præ-
[illegible] & dicit Pau.de Caſt.in conſi.370.incip. ad
[illegible] quæſitum in fine primi dubij, ꝙ poſtquā pe-
[illegible]unt per tutorem exactę,& ad illius manus
[illegible]runt, præſumūtur eſſe apud hæredē eius. Hęc
[illegible] terminis refert,& concludit Soc.in d.conſ.
[illegible] uer. cum ergo. & in d.conſil. 190.col.3.ibi
[illegible]mo &c.Et ſi † Ambroſius diceret ſe fuiſſe lucra
[illegible] locupletatum aliunde, quàm ex bonis,& pe-
[illegible] ſocietatis,hoc manifeſtè probare debebit,& ſe
[illegible]ari potuiſſe, alioquin præſumetur lucra-
[illegible] diues ex lucris,& pecuniis ſocietatis,cu-
[illegible]ant magna, ut iam dictum fuit, & in pro-
[illegible]paret: & † ex negotiatiõibus, & mercimoniis
[illegible]lucrari,non aūt perdere pręſumitur.l.titia.§.de-
[illegible].ff.de muneribus, & honoribus.d.l.ſi defun
[illegible] l.ſemper.§.negotiatio.ff.de iure immunita.&
[illegible] determinat Soci.in d.conſil.24.in prin.13.col.ibi
[illegible]ceret.Et † diligens iudex poterit ueriſimi-
52 [illegible],an Ambroſius tātam pecuniam, & tot
[illegible] induſtria ſua,& redditibus ſuis abſq; bo-
[illegible]mis ſocietatis lucrari potuerit, an uerò ex
[illegible] pecuniis ſocietatis,& ex lucris factis, conſi-
[illegible]litatem,& quantitatem lucrorum, red-
[illegible] impenſarum,ut uolunt Inn.dom.Anto. &
[illegible] in officiis.extra de teſtam. Cum ergo in
[illegible] Ambroſius ante contractam ſocietatem
[illegible]ſtria,& ex ſuis redditibus non eſſet ſolitus
[illegible] ſuperlucrari, & uix poſſet ſuam familiam
[illegible] poſt ſocietatem contractam multa fuerit lu-
[illegible] ditiſſimus factus, lucraq; ſocietatis eſſent
[illegible] ut ex probatis, & deductis in proceſſu ſatis
[illegible] cōſtat,iudex ueriſimiliter debebit arbitra-
[illegible] fuiſſe lucratum,& factum diuitem ex lucris,
[illegible] & pecuniis ſocietatis, & non ex ſola ſua indu-
[illegible] ex redditibus ſuorum bonorum. Ita in ſimili
[illegible] ex iis,quę ponit Soc.in conſi.91. incipien.
[illegible] ſuper quo in 4.col.ibi confirmantur pręmiſſa,
[illegible] facit tex.in c.ſacerdotes. 12. q. 4.& habetur p
[illegible] auth.licentiam ibi concluſiuè loquendū.C.de
[illegible]pis.& clericis,& ad propoſitum etiā faciūt ea,
53 [illegible] dicit Bal.in l.ſi patruus.in 2.col. ibi tertio caſu.
Communia utriuſq; iud.qui dixit, ꝙ ſi alter ex fra-
[illegible] inter quos erat tacita ſocietas contracta, ſolus
adminiſtrabat bona communia, ex quibus maxima
lucra,magniq; redditus percipiebantur,& is non ha-
bebat bona ſeparata,uel talia, ex quibus poſſet ſuper
lucrari,ſi plura bona proprio nomine emiſſet, præſu
mitur pecunia communi emiſſe,& iō ſequitur, ꝙ al-
ter frater,& ſocius poterit petere, illa bona ĩter ipſos
communicari,& diuidi,ac partem eorum cuilibet aſ
ſignari,uolūt Bal.& doct.alii in l.1.C. ſi quis alter.
uel [illegible],& eſt bona gl.in d.l.facultas.aliàs in d.l.defen
54 [illegible] exceptionem. † ubi adminiſtrator præ-
[illegible] lucratus ex bonis,quæ adminiſtrauit, bonus
55 [illegible] in d.auth.licentiam,ibiq́ue Bal. & † dicit idē
Bal.in l.cū oportet.in prin.in 3. col. C. de bonis, quæ
liberis,poſt Richardum, & Cyn.in l. cum duobus. §. ſi
fratres,in additio.ff. pro ſocio. ꝙ quando ſocii ſoliti
ſunt in communi emere, ſi poſtea alter ipſorum no-
mine proprio ſeorſum emerit,illud tenetur commu
nicare,quia ſocietas nō debet claudicare.l.fuerint.ff.
56 pro ſocio.& † ideò qui proprio nomine emit de pecu
nia,quæ pręſumitur communis, cenſetur in dolo, ut
inquit Dec.in conſi.192.in finalib.uerbis,& dicit In-
noc.in c.dilecta.de exceſſib. prælato. ꝙ ſocius debet

57 communi nomine contrahere. † Unde quamuis mu
lier pręſumatur acquiſiuiſſe,& fuiſſe lucrata ex bonis
mariti,quando acquiſiuit conſtante matrimonio,ut
ſiniſtra ſuſpitio euitetur,ut in l.quintus.ff. de donati.
inter uirum,& uxorem,& in l.etiam.C.eod.tit.& no.
in d.l.ſi defunctus.& in d.l.cum oportet.in prin.tamē
hoc eſt uerum,quādo ſolum adminiſtrauit bona ma
riti,uel nullius, ſecus ſi adminiſtraſſet etiā bona alte
rius tertii,& eſſent talia bona, ex quibus ueriſimiliter
lucrari potuiſſet,quoniam tūc non præſumeretur lu-
crata ex bonis mariti, ſed illius, ut declarat Alexā. in
conſi.40.uol.3.& ita debent intelligi ea,quæ haben-
tur in d.l.ſi defunctus.& in d. l.cum oportet. & faciūt
ea,quę ponit Bal.in d.authē.licentiam. & in d.l.cum
58 oportet.ĩ prin.in fi.3. col.dicit,ꝙ † adminiſtrator rei-
publicæ,qui tempore, quo cœpit adminiſtrare, non
erat diues,& parum,uel nihil habebat,ac tempore fi-
niti officii reperitur ditiſſimus, præſumitur ex publi-
cis pecuniis ditatus, ut no. in d.l.facultas.& ſecundū
Iacob.de Beluiſ.ratione adminiſtrationis,& officii p̄-
ſumitur quis ditatus, & ꝙ ſubtraxerit, uel abſtulerit
bona domini,quæ apud ipſum officialem reperiūtur.
Et ex prædictis colligitur reſponſio adductis ſupra in
contrarium, & præſertim textui in d.l. ſi defunctus.
59 Vel poteſt illi reſpōderi,ꝙ † procedit, & loquitur, qn̄
eſſet queſtio,& dubium, an acquiſita poſt tutelam fi-
nitam ab eo,qui fuerat tutor, præſumantur de bonis
pupilli acquiſita,& ibi dicitur,ꝙ nō,ſed ex induſtria,
proſperaque fortuna tutoris:ergo acquiſita ante fini
tam tutelam præſumentur de bonis pupilli acquiſita
quando ante tutelam ſuſceptam tutor nihil,uel parū
in bonis habebat,& ſic erat pauper,prout loquitur il-
le tex.ita reſpondet Salice.in d.auth. licentiam circa
principium, ibi quæro modo, ex qua ſolutione opti-
me infertur ad deciſionem huius dubij noſtri, ꝙ ex
quo Ambroſius ante contractam ſocietatem parum
habebat in bonis,& in redditibus,attentis expenſis,p
ſua familia neceſſarijs,& attento eo, ꝙ ante ſocieta-
tem nihil ex ſua induſtria,ſuiſque redditibus ſuperlu
crabatur,uixque cum ſua familia uiuere poterat, itē
attento,ꝙ,ut fuit probatum, pater D. Ioannisbapti-
ſtæ multa bona, multaſque pecunias in ſocietate po
ſuit,& ſingulis annis maxima lucra fiebāt, & ꝙ ſolus
Ambroſius in effectu adminiſtrabat,uel ſaltem ſolus
pecunias retinebat,quæ ad eius manus dumtaxat per
ueniebant,ex his ſequitur, ꝙ acquiſita per eum,durā
te ſocietate,præſumantur ex bonis,& pecuniis com-
munibus acquiſita,& ideò tenebitur ad illa commu-
nicanda,ſeu ad aſſignandum illorum partem præfa-
to D.Ioannibaptiſtę,ad cuius fauorem domini iudi-
ces debent pronūciare.& pręfatum Ambroſium iux
ta præmiſſa omnia condemnare. Et ita iuris eſſe exi-
ſtimaui. Laus Deo.

S U M M AE.

1 *Creditor ſi fateatur ſibi decem deberi pro reſiduo eius, quod ſibi debetur,totum aliud ſolutum præſumitur.*
2 *Reſidui appellatione totum continetur.*
3 *Debitoris confeſſio de certa quantitate per creditorem acceptata nocet in ea quantitate debitori.*
4 *Geminatio uerborum operatur id,quod aliàs ſimplex aſſertio, & confeſſio operari non ſolet.*
5 *Verba enunciatiua inter ipſos contrahentes probant, illiſq; præiudicant quoad ea, in quibus partes ſibi pręiudicare poſſunt.*
6 *Verba pluralis numeri debent in pluribus uerificari, maximè nō exiſtente ratione,cur magis in uno,quàm in alio.*
7 *Verba indefinita ſemper in iis uerificantur, in quibus partes ſibi præiudicare poſſunt.*
8 *Verba indefinita maximè pluralis numeri in fauorabilibus ęqui-polent uniuerſali,& comprehendunt omnia ſub ſigno indefinito contenta.*